

בשורה טובה למתגרשים/מתגרשות מאנשי קבע צעירים: זה"ל חתם עם משרד האוצר על הסכם בנושא פנסיית הגישור



האקטואר **רועי פולניצר** מביא בשורה חדשה למתגרשים/מתגרשות מאנשי קבע צעירים (פחות מבני 40)

המענק החד פעמי הנדרש יהיה גבוה מאשר שווי 84 קצבאות, לא יבוצע ההפקדה האמורה לקרן הפנסיה. במצב זה, קצבת הגישור תשולם מגיל 60 עד גיל 67 על ידי זה"ל ולא על ידי קרן הפנסיה.

לגבי דור המעבר של הפורשים מזה"ל עד לתאריך 1.7.2023, הם ימשיכו, על פי ההסכם, לקבל את קצבת גישור כפי שאושרה במועד פרישתם. גם משרתים שנמצאים שנה לפני גיל הפרישה המינימלי בזה"ל, יקבלו את קצבת הגישור עד גיל 67, על פי החישוב ה"ל של 84 קצבאות, כאשר גיל הפרישה המינימלי של קצינים הוא 42, ושל נגדים הוא 47.

עוד סוכם בהסכם כי יתבצע פיילוט לבדיקת מודל תגמול חדש אשר מאפשר בחירה בין השיארות במסלול הפנסיוני לבין הגדלת שכר ומענקים במהלך השירות עד לסיומו ללא זכאות לפנסיית גישור. הפיילוט יתבצע על מערך אלה שאינם לוחמים, וכן על העתודאים בזה"ל והמשרתים במערך הכלכלי.

אז מה השתנה הלילה הזה?

השינוי הגדול הוא שכרגע מופי"ת לא יכול עוד להחזיר פסיקתאות לחלוקת פנסיית גישור של אנשי קבע צעירים (בני מתחת לגיל 40) במסלול פנסייה צוברת בטענה ש"אין להם זכות לפנסיית גישור". החל מיום ה- 22.06.2023 קמה להם הזכות לפנסיית גישור ובהתאמה לבני/בנות זוגם לשעבר באמצעות החוק לחלוקת חיסכון פנסיוני.

הבשורה הטובה היא שכעת אקטוארים שיצטרכו לאזן זכות לפנסיית גישור של מתגרש איש צבא קבע צעיר שבמסלול פנסייה צוברת שטרם פרש ויכלו סוף-סוף לבצע תחשיב אקטוארי לשווי הזכות נכון למועד הקרע, מאחר ואופן חישוב הפנסיה הוגדר בהסכם. וכמו שאני תמיד אומר (או יותר נכון מצטט את האחד והיחיד רו"ח בן-ציון ישראלי): "זכות חוזית מעריכים ע"ב חוזה".

החדשה הנוספת היא שכעת מופי"ת מעודכן לגבי הזכות הצומחת מכוח ההסכם החדש שנחתם ולכן מומלץ לכל מתגרש ומתגרשת שהאקטואר חזר אליהם ואמר להם: "לבן/בת הזוג שלכם לא מגיע פנסיית גישור כי הוא במסלול פנסייה צוברת ולא קמה לו הזכות" – פנו לאקטואר שלכם, תראו לו את הכתבה הזו, תביאו לדיעתו את דבר קיומו של ההסכם החדש ובקשו ממנו לשלוח פסיקתא נוספת למופי"ת (גם אם הוא קיבל תשובה שלילית ממופי"ת לפני כשבע – כי הרי אז לא היה ההסכם).

למי שסיים בשנה-שנתיים האחרונות את איזון המשאבים מול בן/בת הזוג לשעבר שהם איש/אשת קבע צעירה במסלול פנסייה צוברת ולא זכה להתאזן על פנסיית הגישור – מומלץ לפנות לבית המשפט ולנסות לפתוח את התיק מחדש. חבל לוותר על זכות בעלת ערך רב.

יש לזכור שפנסיית הגישור היא נכס בר-איזון שיש להכניסו למסת הנכסים לחלוקה של בני הזוג ולהתאזן עליו בין אם בכסף (באמצעות חלופת החיוון) ובין אם בעין (באמצעות חלופת פסיקתא).

פורשים בגיל 53 במוצא. מכיוון שבמועד הפרישה המוקדמת אין עדיין לפורשים זכות לקבלת קצבה חודשית מקרן הפנסיה הצוברת (קרי, קרן פנסיה חדשה כמו של אזרחים רגילים), לפיכך נקבע בחוק כי אלה יהיו זכאים לפנסיית גישור מתקציב זה"ל, כאשר פנסייה זו אינה גורעת מהחיסכון בפנסיה הצוברת.

גובה פנסיית הגישור בזה"ל לא נקבע עדיין גם בשנת 2022. בשנת 2015 נכתב ההסכם עקרונות בין משרד האוצר (משה כחלון בראשו) ומשרד הביטחון (משה יעלון בראשו) אך התקנות שהיו אמורות להיקבע, לא נקבעו. בהמשך כונה סיכום זה "הסכם כחלון-יעלון".

היועץ המשפטי לממשלה קבע בשנת 2018 שעד שיותקנו התקנות בהסכם שנובש בשנת 2015 ישולמו לפורשי זה"ל, הזכאים לפנסיית גישור, לפי הסכם כחלון-יעלון ועל פיה, הממוצע של קצבאות הגישור החודשיות לא יעלה על 12,000 ₪ על פי מחירי 2015. אך בהיעדר תקנות, ממשיך משרד הביטחון לשלם קצבאות לזכאי פנסיית גישור על פי החישובים שלהם, אשר אינם מוסכמים על משרד האוצר.

בפברואר 2023, הגיעו הממשלה והרמטכ"ל להסכמה על תוכנית רב שנתית עבור מערכת הביטחון וזה"ל. לפי ההסכמה הזאת, פנסיית הגישור תוגבל עד לגיל 60 ולא עד גיל 67. כמו כן, פנסיית הגישור תהיה תלויה במצבו הכלכלי של הפורש.

הסכם פנסיית הגישור החדש

סיכום התוכנית הרבשנתית של זה"ל לשנים 2023-2027 שנחתם לפני כשבע ב- 22 ביוני 2023 בין זה"ל, משרד האוצר ומשרד הביטחון כולל בין השאר הסכמות בנושא פנסיית הגישור. במסגרת ההסכם הוחלט על מתווה לתשלום פנסיית גישור לאנשי קבע במסלול פנסייה צוברת כמו גם על אופן החישוב ו תקופת הזכאות.

אופן החישוב של פנסיית גישור

את גובה פנסיית הגישור מחשבים מעתה לפי כללי הפנסיה התקציבית, ובכלל זה השלמת תקופות שירות, אך ללא תוספת יוקר, רכיב הבראה, מענק יובל וביגוד. יחד עם זאת, במסגרת ההסכם גם נקבע כי במקום הרכיבים האלה שלא כלולים מעתה בפנסיית הגישור, תיתן לפורשים בסמוך לפרישה, תוספת שכר פנסיונית חדשה.

בכל מקרה, שוויה של פנסיית הגישור לה יהיה זכאי הפורש לא יהיה גבוה מערך התשלום מקרן הפנסיה החזוי מגיל 67.

תקופת הזכאות

קצבת הגישור תשולם לפורש עד גיל 60 ע"י זה"ל. מגיל 60 יהיה זכאי הפורש מזה"ל לקבלת קצבה חודשית מקרן הפנסיה. עוד נקבע במסגרת הסיכום כי יינתן מענק חד פעמי אשר יופקד לקרן הפנסיה, אשר גובהו יהיה שווה של עד 84 קצבאות, כלומר, סך כל הקצבאות המשולמות מגיל 60 עד גיל 67. והיה וגובה

כתבתי מלפני כחודשיים תיארת בעיה שקיימת בקרב מתגרשים ומתגרשות מאנשי קבע צעירים (בני פחות מ- 40) שטרם פרשו מהצבא בפרישה מוקדמת והיא: בעיית אי הזכות (כי טרם התגבשה) לפנסיית גישור.

נסביר כי לא מעט מתגרשים ומתגרשות שהתגרשו בשנים האחרונות, מאנשי ונשות קבע צעירים (שהיום הם מתחת לגיל 40) במסלול פנסייה צוברת, איבדו זכות להתאזן על נכס רב ערך: פנסיית גישור.

בחודשים האחרונים, אקטוארים לא מעטים פנו אליי עם סיפורים דומים, לפיהם הם שלחו פסיקתאות למופי"ת (מנהלת הגמלאות של זה"ל) לטובת רישום הזכויות של מתגרשים ומתגרשות בפנסיות הגישור של אנשי/נשות קבע צעירים שבמסלול פנסייה צוברת וכפרפרזה על שירו הנהדר של אלביס פרסלי "Return to Sender", נכתב להם: No Such Right, Not Right Now.

במילים אחרות, במופי"ת טענו שלאנשי ונשות קבע צעירים שבמסלול פנסייה צוברת אין כל זכות לפנסיית גישור היות שהם לא במסלול פנסייה תקציבית. לשון אחר- לאנשי הקבע האמורים אין זכות לפנסיית גישור מאחר שזכות צומחת מכוח ההסכם/חוזה אשר מגדיר אותה. הבעיה היא שעד לפני שבוע, לא היה ההסכם שכזה בין זה"ל, משרד הביטחון ומשרד האוצר בנוגע לפנסיית הגישור של אנשי קבע שבמסלול פנסייה צוברת.

על כן, בהיעדר ההסכם שכזה, אין זכות לאיש/אשת הקבע לפנסיית גישור וכפועל יוצא מכך גם אין גם זכות לבת/בן הזוג לשעבר. היעדר זכות פירושה שבן/בת הזוג לשעבר מאבדת זכות ששווה לפחות כמה מיליוני שקלים חדשים.

אז מהי פנסיית גישור?

נסביר כי פנסיית גישור היא סוג של פנסייה תקציבית, והיא משולמת למי שפרש פרישה מוקדמת עד גיל הגעה בחיים לגיל הפרישה הקבוע בחוק (67 לגבר ו- 65 לאישה). פנסיית הגישור משולמת על ידי המעסיק לשעבר (זה"ל במקרה דנן שלפנינו).

לאחר הגעה לגיל הפרישה המוקדמת, משולמת הפנסיה על ידי קרן הפנסיה שבה מבוטח הפורש. מטרתה של פנסיית הגישור היא גישור על פני התקופה עד ההגעה בחיים לגיל הפרישה הקבוע בחוק. בארגונים בהם מקובלת פרישה מוקדמת נהוגה פנסיית גישור, כמו גם במקרים בהם ארגונים מארגנים פרישה מרצון.

פנסיית גישור בזה"ל

אז מי שהתגייס לזה"ל משנת 2004 והלאה, אינו יכול להצטרף יותר לפנסיה התקציבית ולכן הוא נמצא במסלול של פנסייה צוברת. מודל השירות בזה"ל קובע כי קצינים פורשים בגיל 43 במוצא ואילו נגדים